

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«Використання традиційних і сучасних технологій у
геодезії, картографії, землеустрої та кадастрі»**

Умань
Видавець «Сочінський М. М.»
2021

УДК 528
М33

Рекомендовано до друку науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва (протокол № 6 від 16 квітня 2021 року)

Редакційна колегія:

Непочатенко О.О. – доктор економічних наук, професор; **Мостов'як І.І.** – доктор сільськогосподарських наук, доцент; **Карпенко В.П.** – доктор сільськогосподарських наук, професор; **Поліщук В.В.** – доктор сільськогосподарських наук, професор; **Кисельов Ю.О.** – доктор географічних наук, професор; **Czapliński Pawel** – doktor habilitowany Uniwersytetu Szczecińskiego (Polska); **Efros Vasile** – Profesor din Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava (România); **Káracsonyi Dávid** – Ph. D. at the Geographical Institute of the Hungarian Academy of Sciences; **Шаруха І. М.** – доктор географічних наук, професор кафедри природознавства Магілєўскага ДУ імя А. Куляшова, Магілєў (Беларусь); **Рудий Р.М.** – доктор технічних наук, професор; **Домашенко Г.Т.** – кандидат технічних наук, доцент; **Шемякін М.В.** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; **Кирилюк В.П.** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; **Удовенко І.О.** – кандидат економічних наук, доцент; **Боровик П.М.** – кандидат економічних наук, доцент; **Кононенко С.І.** – старший викладач; **Хіміч М.І.** – аспірантка (технічний секретар).

М33 **Матеріали** міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Використання традиційних і сучасних технологій у геодезії, картографії, землеустрої та кадастрі» : (м. Умань, 28 квітня 2021 р.). – Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2021. 58 с.

ISBN 978-966-304-407-1

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції висвітлено результати наукових досліджень із геодезії, географії, картографії, фотограмметрії, моніторингу довкілля, геодезичних та GIS-технологій. Видання може бути корисним для науковців у галузі геодезії, географії, картографії, кадастру, землеустрою, а також фахівців-практиків, учителів, студентів.

За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори.

ISBN 978-966-304-407-1

© Уманський національний
університет садівництва, 2021

6. Иваненко Б. И. Фенология древесных и кустарниковых пород. Москва. Издательство сельскохозяйственной литературы, журналов и плакатов. 1962. 184 с.
7. Thomas P. A. Biological Flora of the British Isles: *Sorbus torminalis* / P.A. Thomas // *Journal of Ecology*. 2017. No 105. С. 1806-1831.
8. Фирсов Г. А., Васильев Н. П. Род Рябина в коллекции Ботанического сада Петра Великого в Санкт-Петербурге. *Растительный мир Азиатской России*. 2015. №4 (20). С. 86–93.
9. Погребняк П. С. *Общее лесоводство*. Москва. Колос. 1968. 440 с.

Ситник О. І.

*кандидат геогр. наук, доцент
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна*

Андрєєв С. А.

*незалежний дослідник
м. Київ, Україна*

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ГЕОЕКОТОНІЗАЦІЮ ТЕРИТОРІЇ

Постійне оновлення наукових знань, формування нових викликів практики, які потребують належної відповіді в області пізнання, призводить до подальшої диференціації самого наукового знання, виділення в ньому нових структурних одиниць, на рівні шкіл, напрямків, дисциплін, що безпосередньо стосується і географії. Поштовхом до оновлення географічного знання стали глобалізаційні процеси, які причетні до всієї географічної оболонки або її значної частини.

Основною рушійною силою глобалізаційних процесів виступає людство. Ноосферна сила людини реалізується в глобалізаційних процесах через експансію різних соціальних і економічних інститутів, в першу чергу, загальноосвітніх, які викликають відповідні зміни діяльності інститутів на більш низьких системних рівнях, а ті, в свою чергу, вже здійснюють безпосередній вплив на навколишнє їх середовище.

Виділення геоекотонів демонструє ноосферну єдність середовища і людини. Свого часу введене для характеристики процесів в перехідних просторах між різними природними системами, поняття «екотон» розширилось, за рахунок включення в нього процесів, що відбуваються на межі не тільки і не стільки природних систем, скільки між природними і техносистемами. Тим самим воно набуло більш системного, синергетичного характеру, що підкреслює важливість діяльності людини, антропогенізацію середовища.

Прикордонний характер геоекотону історично посилюється з посиленням антропогенного впливу на географічну оболонку загалом і окремі її елементи. Геоекотони формуються як особливий вид геосистем, є складними системами, що характеризуються суперечливою єдністю внутрішньої неоднорідності і функціональної зв'язності [1, 3]. Дія антропогенного чинника настільки широка, що практично будь-який фрагмент сучасного геопростору можна віднести до геоекотонів, які знаходяться в стані біфуркації, невизначеності. Порушення природної (нормальної) просторово-часової структури ландшафтної сфери головним чином під дією антропогенного чинника, розширення площ різного роду геоекотонів визначає зовнішню сутність процесу екотонізації ландшафтного простору [3]. Відповідно, геоекотонізація є емпірично спостережуваним проявом впливу глобалізаційних процесів на географічне середовище, його сучасною, актуальною формою. Таким чином, вивчення геоекотонів неможливе без звернення до висновків такого міждисциплінарного напрямку, як теорія ієрархічних систем, сформульована Е.М. Хакімовим на перехресті системного аналізу, філософії пізнання й синергетики [4, 5].

Збільшення кількості рівнів організації виступає прямим чинником зростання нестійкості складних багаторівневих систем. Зростання нестійкості в системі, непередбачуваності напрямку її подальшого розвитку та функціонування, призводить до «запуску» компенсаційних механізмів прискорення темпів її функціонування, а також просторової експансії за рахунок більш повного витрачання наявних в її розпорядженні ресурсів. Зазначена закономірність прослідковується в геоекотоні «лісостеп-степ» України, природні межі якого внаслідок антропогенізації визначити практично неможливо.

Безпосереднім результатом розвитку людства стало формування багаторівневих еколого-економічних систем. Просторове формування таких систем безпосередньо пов'язано з геоекотонізацією географічної оболонки. Глобальні процеси, здійснюють подвійний вплив на цю закономірність: одночасно, вони підсилюють її, за рахунок глобальних змін самого географічного середовища (наприклад, глобальна зміна клімату), але вони також є причиною формування нових еколого-економічних систем. Формування останніх призводить до заміни природно-сформованих прямих і зворотних зв'язків в локальній екологічній системі, новими штучно створеними антропогенними. Інакше, система найбільш ймовірно, за рахунок розширення амплітуди і частоти біфуркацій наближається і досягає «точки саморуйнування». Така інтерпретація цілком можлива для явища всезростаючого обсягу виведення земель з господарського використання без реалізації спеціальних програм їх рекультивативної.

Синергетичний характер еколого-економічних систем і пов'язаної з їх функціонуванням геоекотонізації проявляється в порушенні інформаційних ланцюжків між зв'язками елементів цих систем. За своєю природою, зазначені зв'язки можуть бути соціально-екологічними, еколого-економічними та соціально-економічними. Розкриття кожного з типів зазначених зв'язків призводить до відповідних трансформацій інших типів, тобто, ми маємо інформаційну природу їх взаємодії. Ця природа обумовлює важливість суб'єкта відповідної діяльності, його здатність «зчитувати» дану інформацію і під її впливом перетворювати власну діяльність, запускаючи процеси трансформації геоекономічних систем, посилюючи або послаблюючи відповідні процеси геоекотонізації.

Процеси геоекотонізації породжують заміну в географічному середовищі детермінованих взаємин між її елементами ймовірносними і ймовірностно-детермінаційними. Подібна заміна вимагає для підтримки «псевдорівнозначного» стану системи все більших енергетичних ресурсів, використання яких, в свою чергу, дедалі більшою мірою лімітується просторовою експансією системи як способу компенсації її нестійкості. Останнє пов'язано з прискореним зростанням центрів неоднорідності, що призводять до появи нових геоекотонів. Подолати ж деструктивність зазначеного процесу можливо лише тоді, якщо зазначені центри неоднорідності призведуть до формування систем більш високого ієрархічного порядку, що безпосередньо пов'язано з ще більшою їх антропогенізацією. Посилення антропогенного впливу на геоекотони призводить до ослаблення ієрархічності системи, заміни частини її нижчих рівнів єдностями більш високих ієрархічних рівнів, знижує її продуктивні здібності.

Формування геоекотонів виступає об'єктивним процесом, що сприяє трансформації самого географічного знання. Логіко-діалектичне порівняння процесів геоекотонізації призводить до ідеї їх ізоморфізму з процесами розвитку географічної науки, що визначається універсалізацією та ускладненням категорійно-понятійного апарату географічної науки.

Список використаних джерел

1. Бобра Т. В. Новые направления ландшафтных исследований. *Геополитика и экогеодинамика регионов*. 2009. Т.5. Вып.1. С.20-32
2. Бродель Ф. Что такое Франция? Пространство и история. Москва: Изд-во им. Сабашниковых, 1994. 405с.
3. Денисик Г. І., Ситник О. І., Чиж О. П., Безлатня Л. О., Денисик Б. Г., Война І. М. Міжзональні геоекотони України: монографія. Вінниця. ТОВ «Твори». 2020. 368 с.

4. Хакимов Э. М., Торсуев Н. П., Солнышкина М. И., Рафикова Ф. З. Аспекты иерархии и некоторые проблемы теоретизации экологического знания. *Ученые записки Казанского государственного университета*, 2013. С. 178-189.

5. Хакимов Э. М., Карогодин Ю. Н. Проблемы классификации и терминологии стратиграфии осадочных бассейнов, системно-иерархический подход. *Развитие и динамика иерархических (многоуровневых) систем. (философские, теоретические и практические вопросы)*: материалам V междунар. конф. (11-13 нояб. 2013 г.). Казань. Новосибирск, 2013. С. 160-166.

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні технології в геодезії, картографії, фотограмметрії та дистанційному зондуванні Землі.....	3
Кисельов Ю. О., Кононенко С. І., Мельник М. В. ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ГЕОДЕЗИЧНОГО ЦЕНТРУ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	3
Сидорук О. О. СТВОРЕННЯ СЕРІЇ ЕЛЕКТРОННИХ КАРТ ҐРУНТІВ КРЕМЕНЕЦЬКОГО (ЛАНОВЕЦЬКОГО) РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	5
Сімченко С. В., Отич О. О. ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ GPS-ТРЕКЕРІВ ТА «GOOGLE EARTH PRO» У ПРОЦЕСІ ДОСЛІДЖЕННЯ БЕРЕГОВОЇ ЗОНИ МОРЯ (НА ПРИКЛАДІ БЕРЕГОВОЇ ЗОНИ ЧОРНОГО МОРЯ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ).....	7
Скубенко В. В. ЗАСТОСУВАННЯ СЕРВІСУ LANDVIEWER ДЛЯ МОНІТОРИНГУ СТАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР.....	9
Шевченко С. О., Бугай В. АСПЕКТИ ОНОВЛЕННЯ ТОПОГРАФІЧНИХ ДАНИХ ДЛЯ СТВОРЕННЯ БАЗОВОЇ КАРТИ ГЕОПОРТАЛІВ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ЗА ВИМОГАМИ НІГД.....	13
Шемякін М. В. ГЕОДЕЗИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТ.....	16
Секція 2. Актуальні проблеми землеустрою та кадастру: технологічні, економічні, екологічні, географічні, правові аспекти.....	18
Бавровська Н. М. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ОНОВЛЕННЯ ДАНИХ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ В ОТГ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	18
Боровик П. М., Коваленко О. В., Коваленко К. О. ФОРМУВАННЯ ПЛАТНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	21
Боровик П. М., Павліченко І. О., Мовчан Д. С. ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ СТАВОК ПЛАТИ ЗА ОРЕНДУ ЗЕМЕЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	23
Домашенко Г. Т., Масляничук А. А. ДО ПИТАННЯ ВПЛИВУ ДЕГРАДАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СТАН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	24
Кирилюк В. П. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО СТАЛИХ АГРОЛАНДШАФТІВ – ГЛОБАЛЬНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ СУЧАСНОГО ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ....	26
Кустовська О. В. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ.....	28
Сухий П. О., Атаманюк М.-Т. М. СУЧАСНИЙ СТАН ТА РЕКОМЕНДАЦІЙНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕДКАРПАТТЯ.....	31
Тишкевич А. М. ПРОЦЕДУРА РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ У ВЛАСНІСТЬ.....	34
Удовенко І. О., Мельник М. В. ІСТОРІЯ ЗЕМЛЕУСТРОЮ В ПОСТРАДЯНСЬКІ ЧАСИ.....	37
Хімич М. І., Рудий Р. М. АНАЛІЗ ГЕОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ ПРИКАРПАТТЯ В МЕЖАХ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ АСПЕКТ.....	38
Шемякін М. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ГЕОДЕЗИЧНОЇ МЕРЕЖІ НА ТЕРИТОРІЇ ТА НАВКОЛО УМАНСЬКОГО НУС.....	40
Шемякін М. В. ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ГРУП ҐРУНТІВ ПЛОДОВОГО САДУ ННВВ УМАНСЬКОГО НУС.....	43
Секція 3. Еколого-економічна безпека агросфери.....	45
Шлапак В. П., Шпак Н. П. ЕКОЛОГІЧНА ПЛАСТИЧНІСТЬ ПРИРОДОГО ПОШИРЕННЯ БЕРЕКИ ЛІКАРСЬКОЇ (<i>SORBUS TORMINALIS</i> (L.) CRANTZ).....	45
Ситник О. І., Андрєєв С. А. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ГЕОЕКОТОНІЗАЦІЮ ТЕРИТОРІЇ.....	47
Секція 4. Інформаційні та геоінформаційні системи, їх застосування в сільському господарстві.....	50
Боровик П. М., Нагорний О. С. ПРОБЛЕМИ ТОПОГРАФІЧНОГО КАРТОГРАФУВАННЯ В	

УКРАЇНІ.....	50
Стадніков В. В., Колосюк А. А., Стаднікова Н. В. ПЕРСПЕКТИВИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕОПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	52
Секція 5. Сучасні проблеми географічної, геодезичної та землевпорядної освіти.....	54
Браславська О. В., Рожі І. Г., Озерова Л. А. ОСНОВИ КАРТОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ.....	54

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«Використання традиційних і сучасних технологій у
геодезії, картографії, землеустрої та кадастрі»**

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 18.05.2021. Формат 60x84/16.
Папір офсет. Друк цифров. Ум. друк. арк. 3,37
Тираж 300 пр. Зам. № 692 (1269)

Видавець і виготівник «Сочінський М. М.»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19, вул.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com